

PRIOPĆENJE

Tko će sutra proizvoditi ono što danas nosi oznaku 'Made in China'? – Globalna preraspodjela modne industrije

Zagreb, 16. srpanj 2025. – Kineska dominacija u globalnoj industriji odjeće sve je slabija zbog rasta troškova, regulatornih ograničenja i neisplative specijalizacije. Povratak Donalda Trumpa u Bijelu kuću i njegova agresivna trgovinska politika mogli bi dodatno ubrzati diverzifikaciju opskrbnih lanaca. Coface analiza otkriva koje će zemlje preuzeti sve važniju ulogu u svjetskoj proizvodnji odjeće.

Tri ključna trenda:

- **Kina gubi tlo pod nogama:** Udio Kine u svjetskom izvozu odjeće pao je s 54 % iz 2010. na 41 % u 2023., što ukazuje na postupni gubitak dominacije.
- **Južna i Jugoistočna Azija u usponu:** Zemlje poput Bangladeša, Kambodže, Pakistana, Vijetnama i Indije najbolje su pozicionirane za preuzimanje većeg udjela u proizvodnji, osobito ako se uvedu jedinstvene carinske stope.
- **Europa jača svoju poziciju:** U scenariju uzajamnih carinskih davanja, zemlje poput Albanije, Gruzije i drugih europskih država postaju konkurentnije u odnosu na azijske proizvođače.

Liberalizacija trgovine i kineska izvozna moć

Postupno ukidanje tekstilnih kvota između 1995. i 2005., u kombinaciji s ulaskom Kine u Svjetsku trgovinsku organizaciju (WTO) 2001., snažno je potaknulo kineski izvoz odjeće i obuće, koji je **između 1995. i 2010. porastao 4,8 puta** (u usporedbi s 1,4 puta za ostatak svijeta).

Međutim, ovaj proboj ne može se objasniti isključivo liberalizacijom trgovine. Kina je iskoristila svoju brojnu radnu snagu i niske troškove rada (ključni čimbenik koji čini **20 do 30%** konačne cijene odjevnog predmeta), obilne resurse prirodnih i kemijskih tekstilnih vlakana te političku stabilnost.

Globalna konkurencija: granice kineskog modela

Iako Kina i dalje ostaje **vodeći svjetski izvoznik odjeće**, njezina dominacija slabi. Udio u globalnom izvozu pao je s **54 % u 2010. na 41 % u 2023.**

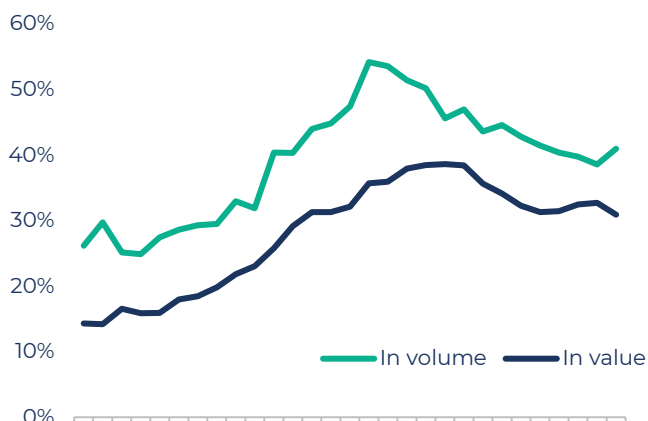
Ovaj pad može se objasniti ekonomskim modelom koji se temelji na podugovaranju za zapadne brendove. Međutim, takve proizvodne aktivnosti donose vrlo nizak prihod u vrijednosnom lancu. Tako su kineske tvrtke, iako čine **19%** ukupnog broja u sektoru, ostvarile samo **10%** profita u razdoblju od 2020. do 2024.

Gubitak konkurentnosti dodatno pogoršava kontinuirani rast plaća (**+6% godišnje** u prosjeku od 2010.). Godine 2000. američki je radnik zarađivao **18** puta više od kineskog, dok je 2023. ta razlika pala na **4,6** puta. Uz to dolaze i novi regulatorni zahtjevi, osobito ekološki, koji povećavaju troškove proizvodnje. Sve su to znakovi da kineski model gubi dah u kontekstu sve jače globalne konkurencije.

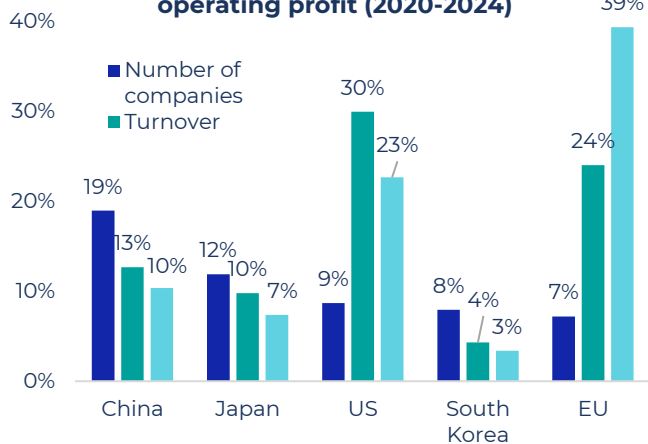
Scenarij jedinstvenih carina: Južna Azija u pripravnosti

Povratak Donalda Trumpa mogao bi ubrzati diverzifikaciju opskrbnih lanaca u tekstilnoj industriji, udaljavajući ih od Kine. Coface je razvio indeks atraktivnosti zemalja temeljen na dostupnosti jeftine radne snage, postojanju razvijene tekstilne industrije i lakoći poslovanja.

China's apparel and footwear share in global exports

Share of textile-clothing listed companies by number, turnover and operating profit (2020-2024)

Source: FacSet,

U prvom scenariju, gdje svi trgovinski partneri SAD-a podliježu **jedinstvenoj carinskoj stopi od 10%**, osim Kine koja je znatno više opterećena¹, zemlje s najvećim potencijalom za preuzimanje tržišnog udjela su **Bangladeš, Kambodža, Pakistan i Vijetnam. Indija**, koja je na šestom mjestu, također bi mogla profitirati zahvaljujući razvoju svog velikog domaćeg tržišta. Konačno, post-Covid relokacija mogla bi pogodovati zemljama poput **Albanije i Gruzije** u Europi te **Salvadoru** na američkom tržištu.

Scenarij uzajamnih carina: prednost za europske zemlje

U drugom scenariju, američka administracija uvodi **diferencirane carinske stope**, u skladu s uzajamnim mjerama najavljenima u travnju, a kasnije suspendiranima. U toj situaciji, naš indeks pokazuje da carine ne bi bile dovoljne da izbrišu konkurentsku prednost Bangladeša. Unatoč visokoj stopi (37 %), učinak ostaje ograničen zahvaljujući niskoj ovisnosti o američkom tržištu i snažnim vezama s Europskom unijom. S druge strane, zemlje poput **Vijetnama, Lesota i Jordana** izgubile bi na konkurentnosti. **Europske zemlje**, pak, imale bi relativnu prednost zahvaljujući nižim carinama i manjoj izloženosti američkom tržištu — osim ako ne dođe do naglog povećanja carina na 50 %, kako je Donald Trump zaprijetio krajem svibnja. Cijelo istraživanje "**Rekonfiguracija globalne opskrbe odjećom**" preuzmite na https://www.coface.com/content/download/81609/file/GB_FOCUS-TEXTILE_JULY25-DEF.pdf

COFACE KONTAKT

Martina Kolarić: +385 99 3110 390
martina.kolaric@coface.com

COFACE: FOR TRADE

Tvrtka Coface, kao vodeći svjetski pružatelj usluga upravljanja kreditnim rizikom, već više od 75 godina pruža podršku poduzećima u rastu i razvoju u nesigurnom i nestabilnom okruženju. Bez obzira na veličinu, lokaciju ili sektor, Coface pruža podršku za ~100.000 zadovoljnih klijenata na oko 200 tržišta diljem svijeta, kroz niz rješenja: osiguranje potraživanja, poslovne informacije, naplata potraživanja, Single Risk osiguranje, jamstva, faktoring. Svakodnevno Coface koristi jedinstveno stručno znanje i vrhunsku tehnologiju kako bi omogućio sigurno poslovanje poduzeća, na domaćim i izvoznim tržištima.

U 2024. godini Coface je zapošljivao više od 5.236 zaposlenih i ostvario prihod od oko 1,845 milijardi eura.